

PLANT EENS EEN ANDERE BOOM

Boomkwekerijen zijn bewust op zoek naar een nieuw sortiment. Ervaringen in het openbaar groen leren dat een nieuwe aanpak nodig is. Heel wat nieuwigheden zijn interessant voor de toekomst en ook oude soorten komen weer in beeld. Dit was de teneur van een studiedag over boominnovatie die werd ingericht door de uitgeverij NWST, NeWSTories.

.....
Willy De Geest

Oplossing boomziekten

Henry Kuppen van het adviesbureau Terra Nostra, een kennisatelier voor boom en bodem uit het Nederlandse Bleskensgraaf, ziet diversiteit als oplossing voor bomenziekten. Deze stelling werd tijdens de studiedag ook door diverse deskundigen en professionals en de aanwezigen op de studiedag volmondig bijgetreden.

Als grote voorbeeld gaf hij de inrichting van het Nederlandse landschap aan. Dit op een wijze aangeplant dat het stilaan problematisch wordt. In het openbaar landschap werden heel veel eiken aangeplant. Volgens gegevens uit de databank Gemeentelijk Groenbeheer, die beschikt over gegevens van 1,2 mln bomen, is 33% van de Nederlandse bomen Quercus. 11% is Fraxinus, 7% Tilia, 7% Acer, 3% Ulmus (omwille van de iepenziekte werden meer essen aangeplant), 2% Platanus en 2% Aesculus. 68% van die bomen zijn jonger dan 60 jaar, slechts 4% ouder dan 100 jaar. Bomen in het openbaar groen worden niet oud omdat de kans op afkeuren steeds vergroot.

En zijn alom gevallen bekend van het massaal rooien van bomen omwille van ziekten. Tegelijk werden door openbare diensten ook een nieuwe vorm van aanplanting uitgevoerd. Een voorbeeld is de gemeente Houten waar zomaar liefst 2.500 zieke Aesculus van tussen de 20 en 40 jaar gerooid moesten worden. In de plaats werden 1600 nieuwe bomen in soortendiverse blokken aangeplant.

Landschapsarchitect Thor Hendriks gaat zich in zijn ontwerpen richten op het beeld (welk uitzicht wil men bekomen) in de plaats van op de soort. De beeldvisie wordt bepaald door de grootte van bomen, de transparantie in de kroon, de herfstverkleuring en andere aspecten als bloesem of bladstructuur. Dat specifiek beeld laat een grote flexibiliteit van soorten toe. Ook is er een tendens naar grotere inspraakmogelijkheden van de omwo-

nenden. Welke bomen willen zij in hun onmiddellijke omgeving?

Het is wel zo dat vooral de groenbeheerders voorstander zijn van deze diversiteitsaanpak en dat nogal wat ontwerpers vrezden voor een "groene soep". Een doordacht ontwerp is dan ook zeer belangrijk.

Duurzame en authentieke aanplant

De stad Helmond heeft een bomenvisie ontwikkeld met focus op kwaliteit en niet meer op kwantiteit omwille van het feit dat de bestaande bomen meestal al gekapt werden voor ze de leeftijd van 20 jaar hadden bereikt. Oorzaak: de herhaalde dure herstelkosten die veroorzaakt werden door de wortels en de slechte verankering. Helmond zoekt daarom nu naar de juiste boom op de juiste plaats waarin een gesloten ecosysteem kan werken. Kunstmatige groeiplaatsen zijn voor groenverantwoordelijk Wolfgang Holz dan ook iets voor plaatsen waar geen alternatieven voorhanden zijn, maar zijn motto is duidelijk: "geen bomen aan het infuus, plant een boom goed of plant hem niet".

Er werd in de verdere tussenkomsten ook op gewezen dat natuur echt contact moet kunnen maken met de woonkernen. 'Echte bomen' spelen daarom bij sommige ontwerpers, zoals het geval in Arnhem, dan ook een belangrijke rol. De

stad Arnhem kiest daarom voor bomen en beplantingen die een warm gevoel uitstralen en authenticiteit geven. Geen ruimte dus voor de gekloonde familie.

Sortiment beschikbaar

Groenadviseurs Cobra is een belangrijke bepleiter van diversiteit. Volgens Jaap Smit van Cobra is er in Nederland geen goede communicatie tussen boomtelers en uitvoerders van werken. Blijkt dat bij deze laatste het sortiment niet genoeg bekend is. Nochtans zou meer dan 90% van de nieuwe bomen beschikbaar zijn op de kwekerijen.

Tijdens deze boominnovatiedag werden ook een aantal 'nieuwe bomen' gepromoot. De bomen die door zogenaamde promotoren tijdens deze dag in de kijker werden gesteld, waren Sycoparrotia semidecidua (uitermate geschikt voor de kleinere straat met weinig groeiruimte), Ulmus laevis (een klimaatboom die van nattigheid, harde wind en vorst houdt), Ostyra cappinifolia (een weinig bekende maar betrouwbare sierlijke boom met goede resistentie tegen droogte en vorst), Eucommia ulmoides (de meest winterharde boom die rubber levert), de ouwe getrouwe populus x canadensis 'Marilandica' en Acer monspessulanum (een uitermate gezonde boom die goed winterhard is en goed de droogte verdraagt, maar wel gevoelig voor strooizout is). ■